

N:o 15.

Ank. till Riksd. kansli den 12 febr. 1895, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning till Borgholms stad af ett jordområde om 2 hektar 52 ar från Borgholms kungsladugård.

(I. A.)

Enligt hvad af förenämnda, till statsutskottets förberedande behandling remitterade proposition (n:o 15) af den 23 november nästlidet år inhemtas, hade från Borgholms kungsladugård om 5 $\frac{3}{4}$ mantal i Repplinge socken och Ölands norra mot af Kalmar län jemlikt kongl. bref den 22 december 1882 till Borgholms stad mot årlig afgäld af femtio kronor och vissa vilkor i öfrigt tills vidare upplåtits de å en af kommissionslandtmätaren G. R. S. Engström år 1881 upprättad karta med n:is 1—15 betecknade egofigurer om tillsammans 10 tunnland 2 kappland att användas till vägar, planteringar och för stadens badanstalt behöfliga förlustelseplatser; och hade i en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet till Kongl. Maj:t insänd ansökning stadsfullmäktige i Borgholm anhållit, att, som syftet med förvärfvandet af ofvannämnda mark varit, bland annat, att frammana anläggning af sommarbostäder för badgäster, men någon sådan icke kunnat ske, så länge staden endast haft nyttjanderätt tills vidare till den upplåtna marken, Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärd för afsöndring från kungsladugården och öfverlåtelse till Borgholms stad med full eganderätt af de å förenämnda karta med n:is 1 och 2 betecknade områden, enligt en ansökningen

vidfogad beskrifning innehållande 5 tunnland 3,4 kappland eller 2 hektar 52 ar.

Vid insändande af ansökningen hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillika öfverlemnad, jemte eget utlåtande, yttranden i ärendet af byggnadsnämnden och stadsstyrelsen i Borgholm, kungsladugårdens arrendator samt vederbörande kronofogde och domänintendent äfvensom ett från stadsfullmäktige inhemtadt yttrande angående löseskillingen för ifrågavarande mark med mera, hvarefter jemväl domänstyrelsen afgifvit infordradt utlåtande i ärendet.

Af dem, som yttrat sig i ärendet, hade kungsladugårdens arrendator påyrkat, att staden måtte åläggas upprätthålla hägnad omkring ifrågavarande område, äfvensom att kör- och kreatursvägar samt vägen till Borgholms fyr finge bibehållas.

Domänintendenten hade meddelat, att ifrågavarande egofigurer n:is 1 och 2 utgjordes af stenig betesmark, belägen i kungsladugårdens utkant vid gränsen mot stadens område, samt ansett, att desamma kunde utan beaktansvärd skada eller förfång för kungsladugården för all framtid öfverlåtas till staden, hvadan domänintendenten tillstyrkt bifall till ansökningen, dock under förbehåll af skyldighet för staden att allt framgent underhålla dels stängsel omkring det begärda området, dels fri och öppen väg deröfver till och från fyrinrättningen. Beträffande åter arrendatorns anspråk på kör- och kreatursvägar, hade domänintendenten funnit sådana icke vara för arrendatorn eller kungsladugården behöfliga, då vägen till fyrinrättningen äfven i sådant afseende vore fullt tillräcklig.

Stadsfullmäktige hade i berörda af Kongl. Maj:ts befallningshafvande infortrade yttrande förklarat sig villiga att, i stället för den på ifrågavarande område belöpande andel af den i kongl. brevet den 22 december 1882 bestämda afgäld, på en gång erlægga 20 gånger detta belopp eller 413 kronor äfvensom att underhålla hägnader och väg öfver området till fyrinrättningen.

För egen del hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført, att med den beräkningsgrund, som följts vid uppgörande af förslag till afgäld för de områden, hvartill staden jemlikt nyssberörda kongl. bref erhållit nyttjanderätt, å nu ifrågakomna mark af denna afgäld belöpte 21 kronor 78 öre eller i jemnadt tal 22 kronor. Då detta område, hvilket antogs vara för det uppgifna ändamålet behöfligt, syntes kunna utan ringaste men för kungsladugården derifrån afskiljas, samt anledning icke förefunnes till antagande, att detsamma skulle blifva erforderligt för något kronans framtida behof, hade Kongl. Maj:ts befallnings-

hafvande hemstält, att till Borgholms stad måtte för all framtid upplåtas de å förberörda karta med n:is 1 och 2 betecknade områden under vilkor: att staden i köpeskilling för marken erlade 440 kronor; att öfver området upplåtes väg till Borgholms fyrinrättning; samt att staden uppförde och underhölle laggilt stängsel i gränsen mot kungsladugårdens egor.

Slutligen hade domänstyrelsen meddelat, att kungsladugården vore utarrenderad på tjugu år från den 14 mars 1883 genom kammarkollegii kontrakt den 23 juni 1882, i hvilket stadgats skyldighet för arrendatorn att, derest Kongl. Maj:t skulle lemna bifall till Borgholms stadsfullmäktiges vid den tiden på Kongl. Maj:ts pröfning beroende ansökning om afsöndring från kungsladugårdens mark af tillsammans 10 tunnland 2,1 kappland eller delar deraf för utvidgning af badanstalten i Borgholms stad, afträda området utan rätt att därför erhålla någon ersättning eller eftergift i arrendet; och hade styrelsen hemstält, att förevarande ansökning måtte bifallas på sätt och under vilkor, Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagit.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att från Borgholms kungsladugård måtte till Borgholms stad under full eganderätt få upplåtas ifrågavarande, å ofvan omförmälda, af kommissionslandtmätaren Engström år 1881 upprättade karta med n:is 1 och 2 betecknade jordområde om 2 hektar 52 ar mot vilkor:

att staden, i stället för den å ifrågavarande jordområde belöpande andel af den enligt kongl. brefvet den 22 december 1882 bestämda årliga afgäld, till kronan såsom köpeskilling för jordområdet på en gång erlägger femhundra femtio kronor, motsvarande det efter fyra procent kapitaliserade värdet af berörda, i jemnt tal till 22 kronor uppgående andel af den årliga afgälden;

att staden öfver området upplåter och underhåller väg till Borgholms fyrinrättning, hvilken väg äfven må begagnas för kungsladugårdens behof; samt

att staden, derest kungsladugårdens arrendator sådant påfordrar, uppför och underhåller laggilt stängsel i gränsen mot kungsladugårdens egor;

dels ock att köpeskillingen för jordområdet måtte på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Vid de under senare tider ofta förekommande försäljningarna till kommuner af jordområden å kronans till utarrendering afsedda domäner hafva köpeskillingarna plägat bestämmas till det belopp, som i hvarje särskildt fall motsvarat den på jordområdet belöpande arrendeafgiften, kapitaliserad efter beräkning af *fem* procent årlig ränta. Föreliggande proposition gör emellertid härifrån en afvikelse, i det att i densamma föreslås, att såsom köpeskillning för deruti omförmälda jordområde må erläggas ett belopp, som motsvarar det efter *fyra* procent kapitaliserade värdet af afgälden för området. Den sålunda föreslagna nedsättningen i ränteberäkningen anser äfven utskottet vara af förhållandena påkallad. Den alltjemt nedgående räntefoten synes nemligen med skäl dertill föranleda; och hvad särskildt beträffar de penningar, som för kommuners ändamål upplånas, torde med visshet kunna antagas, att de i allmänhet ej draga högre ränta än fyra procent. Då utskottet sålunda anser sig böra biträda hvad Kongl. Maj:t i detta hänseende föreslagit och ej heller i öfrigt haft något att emot Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning erinra, får utskottet alltså hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 februari 1895.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
